

COMMISSIE GEZOND, SCHOON EN GEZUIVERD WATER

Delft, 31 oktober 2017

AAN DE VERENIGDE VERGADERING VAN DELFLAND

Advies van de commissie Gezond, Schoon en Gezuiverd water, tevens **conceptverslag** van de vergadering op 31 oktober 2017 over de aan haar voorgelegde voorstellen van het college van dijkgraaf en hoogheemraden, ter behandeling in de Verenigde Vergadering op 16 november 2017.

Aanwezig:

mevr. I.J.A. ter Woorst
dhr. J.W.A. van Olphen
dhr. drs. P.J.R. Baeten
dhr. P.J. van Adrichem
mevr. ir. E.V.B.M. Alferink
dhr. drs. ing. M.W. Belt
mevr. N.J. Dijkshoorn-van Dijk
dhr. P.J. de Haan
dhr. ing. P.J. Hofman
mevr. H.M.M. Hoogerwerf
dhr. M.H.P. Jansen
mevr. J.P. Jansen-Verplanke
dhr. L.H.C. de Keijzer
dhr. ir. C.L.C. van Kretschmar
dhr. J.G.M. Schouffoer MPA
mevr. ir. C.A. Vietsch
mevr. W.H. de Zoete

hoogheemraad, voorzitter
hoogheemraad, vicevoorzitter
secretaris
categorie ingezetenen, VVD
categorie ingezetenen, PvdA
categorie ingezetenen, Water Natuurlijk
categorie ongebouwd
categorie ingezetenen, AWP Delfland
categorie ingezetenen, ChristenUnie-SGP
categorie ingezetenen, Partij voor de Dieren
categorie ingezetenen, CDA
categorie ingezetenen, Water Natuurlijk
categorie ingezetenen, 50PLUS
categorie bedrijven
categorie natuurterreinen
categorie ingezetenen, CDA
categorie ingezetenen, ChristenUnie-SGP

Overige aanwezigen:

mevr. S. van Heusden
dhr. J. de Korte

dhr. M. Wienhoven
mevr. M. Zeer

teamleider Watersysteemkwaliteit
teamleider Proces-, Contract- en
Afvalwaterketenbeheer
programmamanager Chemische waterkwaliteit
senior beleidsadviseur

Afwezig:

mevr. M.J.T. van der Burg-van Leeuwen
dhr. mr. S.F. Fekkes
mevrouw drs. E.E. van Hijlckama-Vlieg
dhr. C. Kuijvenhoven
dhr. J. de Nooy
dhr. drs. A.P. Ranner

categorie ongebouwd
categorie ingezetenen, 50PLUS
categorie ingezetenen, PvdA
categorie ingezetenen, CDA
categorie ingezetenen, AWP Delfland
categorie ingezetenen, PvdA

01 Opening, vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur met een speciaal woord van welkom voor mevrouw Vietsch van het CDA.

De voorzitter wijst naar een vel met twee mogelijke data voor de excursie Delfland Circulair en verzoekt de commissieleden hun beschikbaarheid aan te geven. De commissie GSG spreekt zich uit voor een voorkeursdatum, waarna ook de overige VV-leden zullen worden uitgenodigd.

De voorzitter deelt mee dat mevrouw Van der Burg is geopereerd. Naar omstandigheden gaat het goed met haar.

Ten aanzien van de agenda deelt de voorzitter mee dat er een aantal fouten zijn gemaakt. De Beantwoording schriftelijke vragen Natuur en PvdD inzake Gen X was abusievelijk geagendeerd voor de commissie SWW. Dit stuk wordt als ingekomen stuk toegevoegd aan de agenda van vanavond.

Ten aanzien van agendapunt 05.08, Circulaire economie of natuurlijke technologie, wijst de voorzitter op de toezegging in de vorige vergadering om twee artikelen over circulaire economie te delen met de commissie. Agendapunt 05.08 is abusievelijk op de agenda terechtgekomen. De voorzitter stelt voor om dit agendapunt te schrappen en de twee artikelen als onderlegger te gebruiken voor de excursie.

De heer Belt vraagt om een toelichting op de agendering van agendapunt 05.04, Bestuursakkoord Water.

De voorzitter antwoordt dat dit een fout betreft. De voorzitter heeft toegezegd dat zodra er een bestuursovereenkomst voortkomt uit de Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater deze geagendeerd zal worden. Het bestuursakkoord dat nu op de agenda staat, is een oude bestuursovereenkomst uit de vorige collegeperiode. De voorzitter stelt voor om dit agendapunt te schrappen.

De heer Belt vraagt waarom de informatieve brief aan de VV betreffende de aanpak riooloverstorten als bespreekstuk is geagendeerd. Er loopt een proces waarbij verschillende VV-leden betrokken zijn.

Portefeuillehouder Van Olphen licht toe dat de brief abusievelijk niet was toegevoegd bij de stukken van de vorige vergadering. De brief moest officieel nog voorgelegd worden aan de commissie, maar het proces is inmiddels in gang gezet.

De commissie gaat akkoord met het voorstel van de voorzitter om de brief te verplaatsen naar de hamerstukken.

Mevrouw Vietsch vraagt of bij de inventarisatie van de riooloverstorten kan worden aangegeven of er de afgelopen jaren veel of weinig veranderd is.

De voorzitter antwoordt dat de vraag van mevrouw Vietsch als aandachtspunt zal worden meegenomen bij het proces.

De heer Hofman verzoekt om de evaluatie calamiteitenbestrijding bluswater Maasland te agenderen voor de huidige of de volgende commissievergadering.

De voorzitter verwijst naar de commissie BOB.

Mevrouw Dijkshoorn vraagt naar de planning van de vervolgbijeenkomst inzake riooloverstorten.

De voorzitter bevestigt dat er een nieuwe bijeenkomst van de commissie wordt gepland.

Portefeuillehouder Van Olphen vult aan dat de oorspronkelijke datum is teruggetrokken, omdat er een nieuwe volgorde is bepaald.

De heer Van Kretschmar antwoordt dat tijdens de eerste bespreking de wens is geuit om opnieuw bijeen te komen voorafgaand aan de VV, zodat wensen en vragen vooraf goed in beeld kunnen worden gebracht.

Portefeuillehouder Van Olphen licht toe dat de volgorde is aangepast. De tweede bijeenkomst van de genodigde VV-leden wordt gepland na de informatieve VV.

Op verzoek van AWP Delfland wordt agendapunt 05.01 een bespreekstuk.

Op verzoek van de ChristenUnie-SGP wordt agendapunt 05.05 een bespreekstuk.

Op verzoek van de PvdD worden agendapunt 05.03 en de beantwoording Gen X bespreekstukken.

In reactie op de klachten over de beperkte faciliteiten van de vergaderzaal doet de heer Schouffoer de suggestie om te bekijken of het mogelijk is om in het vervolg te vergaderen in een andere vergaderzaal.

De voorzitter zegt toe dat deze suggestie als aandachtspunt zal worden genoteerd voor het college.

02 Vaststellen notulen van de vergadering van 5 september 2017, inclusief toezeggingenlijst

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

Toezeggingenlijst commissie GSG

1. Afgedaan.
2. Afgedaan.
3. Afgedaan.
4. Afgedaan.
5. Afgedaan/gedeeltelijk naar reminders.
De heer Jansen merkt op dat in de brief waarnaar wordt verwezen alleen wordt ingegaan op korrelslibtechnologie. Zijn vraag of er ook andere (zuiverings)technologieën bekeken worden, is hiermee niet beantwoord.
De voorzitter antwoordt dat tijdens de geplande informatieve VV zal worden ingegaan op de vraag van de heer Jansen. Zijn vraag wordt verschoven naar de reminders.
6. Naar reminders.
7. Blijft staan.
8. Naar reminders.
9. Afgedaan.
10. Afgedaan.
11. Afgedaan.
12. Afgedaan.
13. Afgedaan.
14. Afgedaan.
15. Afgedaan.
16. Naar reminders.
17. Afgedaan.

Reminders

1. Blijft staan
2. Afgedaan.
3. Blijft staan.
4. De voorzitter wijst op de actuele informatie. De waterkwaliteit van Plas Wilhelminapark is goed. De waterkwaliteit van Plas Prinsenbos toont een aanzienlijke verbetering ten opzichte van afgelopen jaren.
5. Afgedaan.
6. Blijft staan.

Naar aanleiding van de toezeggingenlijst verwijst de heer Hofman naar zijn suggestie over de behandeling van vislood. De heer Hofman vindt het jammer dat de brief over dit onderwerp is behandeld in een andere commissie.

De voorzitter licht toe dat de brief abusievelijk is geagendeerd voor een andere commissie. Indien de heer Hofman vragen heeft over de brief, dan kan de brief alsnog worden geagendeerd voor de commissie GSG.

03. Mededelingen

Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater

De voorzitter licht toe dat de Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater uit drie onderdelen bestaat: nutriënten, gewasbeschermingsmiddelen en nieuwe stoffen. Onder de nieuwe stoffen vallen ook medicijnresten. Vanuit het Rijk wordt hier een subsidie voor beschikbaar gesteld van 30 miljoen euro. Over medicijnresten wordt een informatieve VV voorzien. Waarschijnlijk zal deze begin 2018 plaatsvinden.

Hogere belasting verbranden en storten afval

Portefeuillehouder Van Olphen deelt mee dat in het nieuwe regeerakkoord een hogere belasting is voorzien op het verbranden en storten van afval. Uit een snelle berekening blijkt dat dit Delfland ruim een miljoen euro zal gaan kosten. Dit is niet opgenomen in de begroting en gaat spelen in 2019.

De heer Schouffoer merkt op dat in het verleden ook een heffing op het verbranden en storten van afval is voorgesteld. Spreker meent dat toen een uitzondering is gemaakt voor de verbranding van slib in gescheiden installaties. Kan de portefeuillehouder aangeven waarom verwacht wordt dat de heffing nu wel wordt geëffectueerd en waarom een lobby van de Unie tegen dit voornemen kansloos wordt geacht?

Portefeuillehouder Van Olphen bevestigt dat een soortgelijk voorstel in het verleden uiteindelijk niet is doorgegaan. Het staat nu opnieuw in het regeerakkoord. De Unie voert een lobby tegen dit voornemen, maar Delfland houdt er rekening mee dat het voorstel het waterschap geld gaat kosten.

De heer Hofman vraagt naar het afbreukrisico voor de innovatieve aanpak van de gasverbranding. De heer Hofman zou het betreuren als goede initiatieven door de hogere belasting zouden sneuvelen en pleit ervoor om dit via de Unie aan te kaarten bij de Kamer.

De heer Jansen ziet niet in waarom er nu al rekening gehouden zou moeten worden met tegenvallers op de begroting, aangezien in het kader van Delfland Circulair in de toekomst minder afval geproduceerd zal gaan worden.

Ecophos

Portefeuillehouder Van Olphen brengt verslag uit van een vergadering van de GR Slib. Er is langdurig gesproken met HVC en SNB. Eerder is aangegeven dat er ook een plan B en een plan C is, maar alle deelnemers het erover eens waren dat plan A (het oorspronkelijke Ecophos-plan) uiteindelijk de beste oplossing is. Getracht wordt om als GR de druk bij Ecophos op te voeren.

De heer Jansen merkt op behoefte te hebben aan meer informatie over Ecophos.

Portefeuillehouder Van Olphen geeft een korte toelichting. Het Ecophos-plan is uitgebreid besproken in de commissie. Daar is in principe niets aan veranderd, behalve dat vertraging is opgetreden.

04. Besprekstukken

B.01 Begroting 2018

Afvalwaterketen en zuiveren

(in aanwezigheid van de heer J. de Korte)

Eerste termijn

Mevrouw Hoogerwerf spreekt haar complimenten uit voor de presentatie en de inzichtelijkheid van de begroting.

De heer De Keijzer sluit zich aan bij de complimenten voor de begroting.

De heer Belt sluit zich aan bij de complimenten en heeft de volgende vragen en opmerkingen:

- Op pagina 26 van de begroting staat dat energiebesparende en energieopwekkende maatregelen een terugverdientijd van vijf jaar moeten hebben. Eerder heeft de heer Belt erop gewezen dat het wettelijk verplicht is om maatregelen die een terugverdientijd hebben van vijf jaar te nemen. De heer Belt is echter van mening dat een hogere terugverdientijd geen begrenzing zou mogen zijn, maar dat er per maatregel een afweging plaats dient te vinden. De heer Belt gaat niet akkoord met de huidige formulering in de begroting, aangezien deze het nemen van maatregelen met een langere terugverdientijd dan vijf jaar belemmert.
- De heer Belt heeft tijdens de eerste bijeenkomst over de riooloverstorten begrepen dat de knelpunten nog in 2017 bepaald zouden worden. Uit de begroting zou echter blijken dat dit pas in 2018 zal gebeuren. De heer Belt vraagt om een toelichting.
- Ten aanzien van de prestatie-indicator eigen energieopwekking constateert de heer Belt dat in de tabel op pagina 26 voor de jaren 2021 en 2022 hetzelfde percentage (58%) is benoemd. De heer Belt zou graag zien dat gestreefd wordt naar een stijging van dit percentage.

De heer Jansen sluit zich aan bij de complimenten over de leesbaarheid en de presentatie van de begroting. Het CDA is tevens te spreken over de vermindering van de schuldenpositie van Delfland. Daarnaast heeft de heer Jansen de volgende vragen en opmerkingen:

- Op pagina 58 wordt melding gemaakt van de mogelijkheid ten aanzien van HVC om de samenwerking te beëindigen wanneer binnen drie jaar mocht blijken dat de verwachtingen van de waterschappen van de meerwaarde van de samenwerking niet bewaarheid kunnen worden. Hoe reëel is dit risico?
- De heer Jansen sluit zich aan bij de opmerking van de heer Belt ten aanzien van het percentage eigen energieopwekking.
- Naar aanleiding van pagina 27 vraagt de heer Jansen naar de status van OAS De Groote Lucht.
- Tot slot vraagt de heer Jansen naar de stand van zaken met betrekking tot de ruiming van loze leidingen.

Mevrouw Alferink heeft de volgende vragen en opmerkingen:

- Naar aanleiding van pagina 25 vraagt mevrouw Alferink om een toelichting op het onderzoek naar microplastics en hormoonverstorende stoffen. Wanneer worden de resultaten verwacht?
- Wat is de ratio achter het beheer van gemeentelijke gemalen? Zijn daar kosten of opbrengsten aan verbonden?
- Uit de tabel op pagina 26 blijkt dat de prestatie-indicator voor het verwijderingsrendement van stikstof en fosfaat 75% blijft. Is meer ambitie mogelijk?
- Op welke wijze wordt samen met de PPS-partner in 2018 gestart met de Toekomst Afvalwaterketen Delfland? Is nog sprake van een nulmeting?

De heer De Haan spreekt zijn complimenten uit voor de leesbaarheid van de begroting. De vragen van zijn fractie zijn al gesteld.

De heer Van Kretschmar sluit zich aan bij de complimenten voor de begroting en heeft de volgende vragen en opmerkingen:

- Naar aanleiding van pagina 25 vraagt spreker om een toelichting op het beheer van gemeentelijke gemalen. Wat is hierin het beleid? Komt dit als inkomstenpost terug in de begroting?
- Uit de tabel op pagina 28 staat dat voor de programmalijn Hergebruik grondstoffen in 2018 en 2019 extra middelen zijn begroot voor Toekomst Afvalwaterketen Delfland. Waar wordt dit geld aan besteed?
- Naar aanleiding van de geraamde investeringsuitgaven op pagina 28 vraagt spreker of al iets kan worden gezegd over het toekomstige investeringsvoorstel Hergebruik grondstoffen. In welke richting wordt gedacht?
- Op pagina 28 wordt de start van de implementatie van een aanvullende zuivering op AWZI De Nieuwe Waterweg genoemd. Wordt hiermee de centrale zuivering voor de tuinders bedoeld?

Mevrouw Dijkshoorn sluit zich aan bij de complimenten en heeft de volgende vragen en opmerkingen:

- Ten aanzien van pagina 26 merkt mevrouw Dijkshoorn op dat de realisatie van de prestatie-indicator eigen energieopwekking mede afhankelijk is van Ecophos.
- Wat is de stand van zaken van de implementatie van de vierde trap voor het verwijderen van gewasbeschermingsmiddelen? Is er enig idee van het tarief?
- Klopt het dat tuinders die meedoen met een collectieve zuivering uitstel hebben tot 2021, terwijl individuele tuinders al vanaf 1 januari 2018 verplicht zijn om een zuivering te hebben? Mevrouw Dijkshoorn merkt op dat de zuiveringsplicht vooral bij kleine tuindersbedrijven niet erg lijkt te leven.
- Naar aanleiding van de jaarlijkse dotatie aan de voorziening Groot onderhoud zuivering technische werken (pagina 28) vraagt mevrouw Dijkshoorn om een toelichting op de stijging van het aantal vervangingen in de komende jaren.

De heer Schouffoer sluit zich aan bij de complimenten voor de begroting. Daarnaast wijst spreker op de prestatie-indicator Minder stijging van afvalwaterheffingen op pagina 27 van de begroting. In 2018 bedraagt de minder stijging ten opzichte van referentie 2011 32 euro, in 2019 40 euro en in 2020 48 euro. De heer Schouffoer zou graag zien dat voor de VV een korte toelichting wordt toegevoegd aan de begroting op de efficiencyverbetering.

De heer Hofman uit zijn waardering voor de presentatie en de leesbaarheid van de begroting en heeft de volgende vragen en opmerkingen:

- Spreker vraagt naar de mogelijkheid om kennis te nemen van de juridische onderbouwing van de levering van groen gas door het waterschap.
- Op pagina 3 staat: "Op de afvalwaterzuiveringsinstallatie Nieuwe Waterweg starten we mogelijk met de implementatie van de 4e trap voor het verwijderen van gewasbeschermingsmiddelen." Spreker meent dat het woord 'mogelijk' kan worden geschrapt.
- Op pagina 3 staat ook dat de pilot met de zoetwaterfabriek wordt afgerond. Spreker vraagt naar de lessen die uit de pilot geleerd kunnen worden en naar de vervolgstappen.
- Spreker vraagt aandacht voor waterbewustzijn.
- Tot slot vraagt spreker om toelichting op de fluctuatie van de investeringsuitgaven voor het programma Afvalwaterketen en zuiveren in de jaren 2018 tot en met 2022 (pagina 11).

Portefeuillehouder Van Olphen reageert op de vragen en opmerkingen in de eerste termijn:

- De portefeuillehouder kan zich vinden in het voorstel van de heer Belt ten aanzien van de terugverdientijd van energiebesparende maatregelen.
- Delfland is koploper als het gaat om het terugwinnen van energie uit de afvalwaterketen. Maar het is geen perpetuum mobile. Op een gegeven moment zal met nieuwe technieken moeten worden gekeken of meer mogelijk is. Daarnaast zouden innovaties ook weer veel energie kunnen gaan kosten.
- Het jaar 2021 is bewust gekozen, gelet op de toekomstagenda. 2021 Is een bijzonder jaar, omdat de VV dan beslissingen zal moeten nemen die consequenties kunnen hebben voor de energievoorziening.

De heer Schouffoer vraagt of het mogelijk is om bij toekomstige voorstellen ook de consequenties te vermelden voor de energiedoelstellingen, zodat deze kunnen worden meegenomen in de afweging.

Portefeuillehouder Van Olphen antwoordt dat de consequenties, ook qua energie, een vast onderdeel zullen zijn van de voorstellen die voorgelegd zullen worden in het kader van de toekomstagenda. De portefeuillehouder vervolgt de beantwoording:

- OAS De Groote Lucht is afgerond. De commissie is hierover geïnformeerd. De resterende middelen worden gebruikt voor de afronding van een aantal projecten.
- Ten aanzien van loze leidingen is met de gemeente Den Haag afgesproken dat Delfland op de hoogte wordt gebracht wanneer de gemeente wegwerkzaamheden plant, zodat werk met werk kan worden gemaakt.
- De portefeuillehouder zegt toe de vraag van de heer Jansen naar het risico ten aanzien van HVC dat partijen gerechtigd zijn om de samenwerking binnen drie jaar te beëindigen, te zullen noteren voor het vragenformulier.
- Met het beheer van gemeentelijke gemalen door het waterschap vermindert de kwetsbaarheid en verbetert de kwaliteit. Doordat één partij aan de knoppen zit, kan optimaal gebruik worden gemaakt van de bestaande riolering. Het waterschap neemt niet de gemalen over, maar alleen het beheer en onderhoud. Het aantal gemaakte uren wordt doorberekend aan de gemeente.
- Over de prestatie-indicatoren voor het verwijderingsrendement stikstof en fosfaat is in het verleden veel gesproken. In de begroting is het wettelijke verwijderingsrendement van 75% aangehouden. Aan een hoger percentage hangt een fors prijskaartje.

De heer Schouffoer wijst erop dat Delfland het afvalwater op buitenwater loost. Het geloosde water is mogelijk schoner dan het water dat wordt ontvangen.

De heer De Korte vult de beantwoording aan:

- In reactie op de vraag van de heer Belt antwoordt de heer De Korte dat het overzicht met knelpunten ten aanzien van de riooloverstorten is voorzien voor begin 2018.
- Ten aanzien van het onderzoek naar microplastics en het investeringsvoorstel Hergebruik grondstoffen verwijst de heer De Korte naar de uitwerking van de toekomstagenda.

Portefeuillehouder Van Olphen vervolgt de beantwoording:

- In 2018 wordt gestart met de toekomstagenda. De VV-leden mogen hierover meebeslissen.
- De extra middelen die in 2018 en 2019 zijn begroot voor Toekomst Afvalwaterketen Delfland hebben betrekking op extra capaciteit (mensen en advies).
- De portefeuillehouder bevestigt dat met de implementatie van een aanvullende zuivering op AWZI De Nieuwe Waterweg de collectieve zuivering wordt bedoeld.
- De portefeuillehouder bevestigt dat tuinders die meedoen met een collectieve zuivering uitstel hebben tot 2021. Voor individuele tuinders geldt de zuiveringsplicht vanaf 1 januari 2018.
- Op verzoek van de heer Schouffoer zal in het vragenformulier naar aanleiding van de tabel met streefwaarden minder stijging van afvalwaterheffingen (pagina 27 van de begroting) een toelichting op hoofdlijnen worden opgenomen op de verwachte efficiencyverbetering.
- De vierde trap is een pilot op De Groote Lucht. De pilot wordt eind dit jaar afgerond. Aan de hand van de resultaten van de pilot zullen de vervolgstappen worden bepaald.

De heer De Korte reageert op de vraag van de heer Hofman naar de fluctuaties van de investeringsuitgaven voor het programma Afvalwaterketen en zuiveren in de jaren 2018 tot en met 2022. De investeringsuitgaven zijn een optelsom van meerdere projecten. In sommige jaren zijn er meer projecten gepland dan in andere jaren.

Tweede termijn

De heer Jansen wijst op de streefwaarde eigen energieopwekking van 58% in 2022 (pagina 26) en is van mening dat Delfland ambitieuzer mag zijn. Daarnaast heeft de heer

Jansen begrepen dat er een asbestinventarisatie wordt uitgevoerd. De heer Jansen vraagt naar het risico in relatie tot gezuiverd afvalwater.

Mevrouw Vietsch merkt op dat uit de stukken van de commissie BOB blijkt dat is toegezegd dat een asbestinventarisatie zal plaatsvinden.

Portefeuillehouder Van Olphen antwoordt binnen de afvalwaterketen niet op de hoogte te zijn van een asbestinventarisatie.

De heer Belt benadrukt ervoor te pleiten dat de zin over de terugverdientijd van energiebesparende maatregelen wordt geschrapt uit de begroting. Als voorbeeld van de negatieve doorwerking wijst de heer Belt op het Energie-efficiëntieplan 2017-2020. In de lijst met maatregelen in dit plan wordt als voorwaarde voor het project Warmteoverschot wkk's naar Eneco warmtestation gesteld dat de businesscase positief moet uitpakken met een terugverdientijd van minder dan vijf jaar.

Daarnaast stelt de heer Belt voor om de streefwaarde eigen energieopwekking in 2022 te verhogen of te vervangen door 'nader te bepalen'.

De heer Hofman herhaalt zijn vraag naar de mogelijkheid om kennis te nemen van de juridische onderbouwing van de levering van groen gas door het waterschap.

De heer Van Adrichem merkt op dat de daadwerkelijke terugverdientijd van energiebesparende maatregelen afhankelijk is van een aantal variabelen, zoals de energieprijs.

Portefeuillehouder Van Olphen reageert op de vragen en opmerkingen in de tweede termijn:

- Delfland is voor energiebesparende maatregelen uitgegaan van een terugverdientijd van vijf jaar. Dit is een streefgetal. Als er redenen zijn om een maatregel te nemen met een langere terugverdientijd, dan kan de VV hiertoe beslissen. Portefeuillehouder Van Olphen zegt toe de tekst te zullen aanpassen, zodat het waterschap flexibeler kan zijn.
- Ten aanzien van de streefwaarde eigen energieopwekking van 58% herhaalt de portefeuillehouder dat de VV nog beslissingen zal moeten nemen over de toekomst. Op dit moment is het koffiedik kijken. Er is voor gekozen om de streefwaarden te bevriezen.
- In reactie op de vraag van de heer Hofman antwoordt portefeuillehouder Van Olphen dat de levering van energie door het waterschap juridisch is onderzocht. De VV heeft het project goedgekeurd. De portefeuillehouder geeft aan navraag te kunnen doen naar de juridische onderbouwing van de levering van energie (groen gas) door het waterschap.

Portefeuillehouder Ter Woorst draagt het voorzitterschap over aan portefeuillehouder Van Olphen voor de bespreking van het programma Gezond, schoon en zoet water.

Gezond, schoon en zoet water

(in aanwezigheid van mevrouw S. van Heusden, de heer M. Wienhoven en mevrouw M. Zeer)

Eerste termijn

Mevrouw Dijkshoorn spreekt haar complimenten uit voor de programmabegroting en heeft de volgende vragen en opmerkingen:

- Bij elke polder zijn projecten aangegeven. Zijn dit de polders die naar aanleiding van het gebiedsgericht meten als urgent worden beschouwd?
- Mevrouw Dijkshoorn vindt het belangrijk dat gestuurd wordt op het sluiten van de kringloop en kijkt uit naar de excursie Delfland Circulair.
- Ten aanzien van de online beschikbaarheid van actuele waterkwaliteitsgegevens (pagina 18) geeft mevrouw Dijkshoorn aan op de website metingen te hebben aangetroffen uit 2014, vooral van stikstof en fosfaat.
- Op pagina 19 staat dat de maatregelen ten aanzien van Delftse Hout in 2018 een investering vergen van circa 1 miljoen euro. In de tabel met geraamde investeringsbedragen wordt voor zwemwater in 2018 een bedrag van 0,7 miljoen euro

begroot. Mevrouw Dijkshoorn vraagt om een toelichting op dit verschil.

- Mevrouw Dijkshoorn merkt op dat de programmalijn Zwemwater haar fractie zorgen baart. Er is al veel geïnvesteerd. De fractie benadrukt dat Delfland dit niet alleen kan. Mevrouw Dijkshoorn wijst ook op het profijtbeginfel.

Portefeuillehouder Ter Woorst licht ter interruptie toe dat Delfland binnen de zwemwaternrichtlijnen alleen de prioritaire zwemwateren aanpakt. Getracht wordt om met minimale inzet maximaal resultaat te bereiken. De uitgevoerde maatregelen zijn zeer succesvol gebleken. Zwemwater wordt door veel mensen zeer gewaardeerd.

Mevrouw Dijkshoorn merkt op niet te twifelen aan de inzet van Delfland als het gaat om het verbeteren van de zwemwaterkwaliteit. De fractie ongebouwd is echter van mening dat de provincie het waterschap hierbij meer zou mogen ondersteunen.

De heer Van Kretschmar heeft de volgende vragen en opmerkingen:

- Op pagina 3 van de begroting staat dat het instrument Waterbeschikbaarheid in productie wordt genomen. De heer Van Kretschmar vraagt om een toelichting.
- Op pagina 19 staat dat de maatregelen ten aanzien van Delftse Hout in 2018 een investering vergen van circa 1 miljoen euro. Is dit het totale investeringsbedrag? De heer Van Kretschmar vraagt naar het aandeel van de gemeente Delft.
- Uit de exploitatietabel op pagina 20 blijkt dat vanaf het jaar 2020 meer geld is begroot voor de programmalijn Zwemwater dan voor de programmalijn Chemische waterkwaliteit. Dit verbaast de heer Van Kretschmar. Spreker vraagt om een toelichting.

De heer De Haan sluit zich aan bij de vragen over het zwemwater. Overigens is AWP van mening dat afzanden geen goede oplossing is. Ten aanzien van de chemische waterkwaliteit en de bestrijdingsmiddelen merkt de heer De Haan op dat de focus van Delfland ligt op het beperken van emissies vanuit de glastuinbouw. De heer De Haan pleit ervoor om in de nazorg goed in te zetten op bron-opsporing.

Mevrouw Alferink spreekt haar complimenten uit voor de begroting, met name voor de kaarten. Bestaan er naast dit kaartje ook andere projecten die het vermelden waard zijn? Ten aanzien van de chemische waterkwaliteit sluit mevrouw Alferink zich aan bij de opmerkingen van mevrouw Dijkshoorn. Het is belangrijk dat mensen de ontwikkelingen goed kunnen blijven volgen. Ook ten aanzien van het zwemwater sluit mevrouw Alferink zich aan bij de vragen van de voorgaande sprekers.

De heer Jansen sluit zich aan bij de opmerkingen van mevrouw Dijkshoorn over het meer en beter meten. Dat vergroot ook het bewustzijn. De heer Jansen doet de suggestie om voor de monitoring een prestatie-indicator op te stellen. Verder sluit de heer Jansen zich aan bij de verbazing over de exploitatietabel. Het budget voor Zwemwater loopt fors op, terwijl dat voor Chemische waterkwaliteit terugloopt. Daarnaast wijst de heer Jansen op het doel om de emissieloze kas in 2021 te realiseren, terwijl het budget in 2022 oploopt. Tot slot vraagt de heer Jansen of ten aanzien van het zwemwater ook rekening wordt gehouden met andere algensoorten dan blauwalg.

Mevrouw Jansen-Verplanke spreekt haar complimenten uit voor de informatieve VV over chemische waterkwaliteit. Haar fractie heeft vertrouwen in de aanpak. Daarnaast spreekt mevrouw Jansen-Verplanke ook haar complimenten uit voor de aanpak van zwemwater. Water Natuurlijk is van mening dat zwemwater een belangrijk visitekaartje is van Delfland. Tot slot vraagt spreekster om een toelichting op de risico's met betrekking tot de zoetwateraanvoer, ook in relatie tot de verzilting als gevolg van de verdieping van de Nieuwe Waterweg.

Ten aanzien van Delftse Hout merkt de heer De Keijzer op dat in de begroting van de provincie een behoorlijk budget is gereserveerd voor zwemwateren. Wordt de provincie hiervoor benaderd?

Mevrouw Hoogerwerf spreekt haar complimenten uit voor de informatievoorziening van de portefeuillehouder in het afgelopen jaar over het programma Gezond, schoon en zoet water.

Haar fractie is positief over de aandacht voor kringloopsluiting. Ten aanzien van de chemische waterkwaliteit benadrukt mevrouw Hoogerwerf het doel om uiteindelijk de KRW-doelstellingen te behalen. Wel uit de fractie haar zorgen ten aanzien van het instrument handhaving. De Partij voor de Dieren is van mening dat de vervuiler betaalt en wijst op de inzet van de medewerkers van het waterschap voor toezicht en handhaving. De inspanningen ten aanzien van zwemwater ziet de fractie als invulling van de wettelijke verplichtingen.

De heer Hofman heeft de volgende vragen en opmerkingen:

- In de samenvatting op pagina 3 staat dat twee lokale knelpunten worden opgelost. Het lijkt spreker goed om deze knelpunten te benoemen. Daarnaast staat er dat twee lokale knelpunten worden voorbereid. Spreker pleit voor een andere formulering.
- Uit de tabel met investeringsuitgaven op pagina 11 blijkt dat in 2020 5,3 miljoen euro is voorzien voor het programma Gezond, schoon en zoet water. Waarom is deze piek voorzien in 2020? Is het mogelijk om dit bedrag naar voren te schuiven, zodat het huidige bestuur een bepaalde eindfase in kan luiden voor dit programma?
- Ten aanzien van de KRW-doelen die in 2027 behaald moeten zijn, doet spreker de suggestie om tussendoelen te formuleren.
- Ten aanzien van de zwemwateren is spreker van mening dat het waterschap binnen de maatschappelijke verantwoordelijkheid zijn eigen rol speelt.
- Ten aanzien van Delftse Hout vraagt spreker naar de plannen voor het creëren van een eiland. Het idee dat gelanceerd is op de pier van Scheveningen sprak hem aan.

De heer Van Adrichem spreekt zijn dank uit voor de informatieve VV en wenst de portefeuillehouder succes met de uitdagende portefeuille. Ten aanzien van de chemische waterkwaliteit benadrukt de heer Van Adrichem opnieuw van mening te zijn dat de goeden niet onder kwaden mogen lijden. Tot slot merkt spreker op moeite te hebben met de aanzienlijke stijging van het budget voor de programmalijn Zwemwater.

Portefeuillehouder Ter Voorst reageert op de vragen en opmerkingen in de eerste termijn:

- Zwemwater heeft een maatschappelijke functie. Het waterschap is gehouden aan de zwemwaterrichtlijn, maar gaat zuinig met geld om. Delfland investeert alleen in zwemwater indien aan de voorwaarden wordt voldaan.
- Er zal nog een investeringsvoorstel worden voorgelegd ten aanzien van Delftse Hout. Daarin zullen ook de inspanningen van de gemeente Delft beschreven zijn. De gemeente heeft onder meer natuurvriendelijke oevers aangelegd en toiletten geplaatst. Het voornemen is om twee excursies te organiseren: één voor het gebied en één voor de VV-leden.
- Tijdens de informatieve VV is een presentatie gehouden met onder meer een overzicht van de aanpak van de polders. De presentatie is terug te vinden in iBabs.
- De website voor het live meelezen met de handhavers is nog in ontwikkeling.
- De vraag van mevrouw Dijkshoorn naar meetwaarden uit 2014 op de site Waterkwaliteit op de kaart wordt genoteerd voor het vragenformulier.
- Gebiedsgericht meten moet uiteindelijk de verantwoordelijkheid worden van de ondernemer. De portefeuillehouder hoopt op een verdienmodel. Er zijn al supermarkten die ondernemers vragen aan te tonen ook voor de omgeving weinig residuen achter te laten.
- De suggestie van de heer De Keijzer dat in de begroting van de provincie middelen zijn gereserveerd voor zwemwater zal worden uitgezocht en wordt genoteerd voor het vragenformulier.
- Waterbeschikbaarheid is een instrument om ondernemers meer bewust te maken van zoet water.
- In reacties op de vragen naar de fluctuaties in de investeringen merkt de portefeuillehouder op dat de hoeveelheid geld niet evenredig is aan de hoeveelheid aandacht voor een onderwerp. Voor Chemische waterkwaliteit gaat het meer om mankracht en aandacht. Voor zwemwater is er een schommeling voorzien vanwege de waterharmonica die in een van de jaren gerealiseerd zal gaan worden.

Mevrouw Van Heusden reageert op de vraag van mevrouw Dijkshoorn naar het verschil tussen het geraamde investeringsbedrag voor zwemwater in 2018 van 0,7 miljoen euro en de verwachte investering voor de maatregelen ten aanzien van Delftse Hout van circa 1 miljoen

euro. Mevrouw Van Heusden licht toe dat sprake is van voortschrijdend inzicht naar aanleiding van de wens van de VV om geen geld over te houden aan het einde van het jaar en de mogelijkheid dat andere partijen mee financieren.

De heer Van Kretschmar merkt op dat zijn vraag naar de fluctuaties betrekking had op de exploitatie.

Portefeuillehouder Ter Woorst zegt toe dat de vraag naar de oorzaak van de fluctuaties in de exploitatie wordt genoteerd voor het vragenformulier.

Mevrouw Van Heusden geeft een korte toelichting op de exploitatie van de programmalijn Chemische waterkwaliteit. Er is besloten om de inspanningen tot 2019 te intensiveren. Dit verklaart de verhoogde exploitatie in de jaren 2018 en 2019. Na 2019 is een daling voorzien, omdat hier nog niet over besloten is. Of er door de emissieloze kas minder inspanningen nodig zijn, is nog niet bekend.

Portefeuillehouder Ter Woorst vervolgt de beantwoording:

- De commissie is vorig jaar geïnformeerd over de verdieping van de Nieuwe Waterweg en de compenserende maatregelen.
- De commissie is eerder ook geïnformeerd over de tussendoelen met betrekking tot de KRW-doelstellingen. Dit zijn de prestatie-indicatoren. In de waterkwaliteitsrapportage wordt jaarlijks gekeken naar de voortgang.
- Het drijvende eiland maakt onderdeel uit van het investeringsvoorstel voor de Delftse Hout.

Tweede termijn

De heer Jansen herhaalt zijn suggestie met betrekking tot het instellen van prestatie-indicatoren voor monitoring, bijvoorbeeld het aantal meetpunten, om de bewustwording te vergroten.

Ten aanzien van metingen en data wijst mevrouw Dijkshoorn op het innovatienetwerk en de studiegroep 'middenINDelfland'. Wellicht is er voor Delfland een mogelijkheid om hierin te participeren.

Portefeuillehouder Van Olphen geeft aan de suggestie van de heer Jansen mee te zullen nemen, maar geen toezegging te kunnen doen. De portefeuillehouder neemt ook de suggestie van mevrouw Dijkshoorn mee.

Portefeuillehouder Van Olphen draagt het voorzitterschap over aan portefeuillehouder Ter Woorst.

De voorzitter concludeert dat de begroting als hamerstuk met een positief advies voor beide programma's zal worden aangeboden aan de VV.

05. Ingekomen stukken

01. Informatieve brief VV betreffende Top 5 grondstoffen

De heer De Haan leest in de brief dat uit een strategische studie blijkt dat er voor de Delflandse zuiveringen meer kansen liggen op het gebied van energie-gerelateerde grondstoffen zoals groen gas. De heer De Haan vraagt of deze strategische studie nog wordt gedeeld met de commissie.

Vanuit de organisatie wordt toegelicht dat een presentatie heeft plaatsgevonden. Het rapport moet nog worden opgesteld. Dit rapport zal via de gebruikelijke route te zijner tijd worden aangeboden aan de VV.

03. Beantwoording schriftelijke vragen PvdD inzake dierenleed ganzenjacht

Mevrouw Hoogerwerf merkt op dat haar vraag inzake ganzenleed niet afdoende is beantwoord. Daarnaast vraagt spreekster of bekend is wanneer de jacht plaatsvindt.

De voorzitter antwoordt dat het waterschap zelf niet jaagt. Wel geeft het waterschap jagers de ruimte om te jagen. De voorzitter durft niet te zeggen wanneer de ganzenjacht plaatsvindt. In dit kader deelt de voorzitter mee dat recent een handhavingsactie is uitgevoerd, waarbij een aantal jagers is gecontroleerd in Midden-Delfland. Tijdens deze controle is alles in orde bevonden.

05. Beantwoording schriftelijke vragen AWPD inzake mobiele zuivering glastuinbouw

De heer Hofman vraagt op welke wijze de mobiele zuivering zich verhoudt tot de collectieve zuivering. Is dit een tussenfase?

Portefeuillehouder Van Olphen antwoordt dat een groot deel van de tuinders vanwege de locatie niet de mogelijkheid heeft om mee te doen aan de collectieve zuivering in Hoek van Holland. Elke tuinder heeft zijn eigen afwegingen als het gaat om de beste zuiveringsmethode, maar alle tuinders moeten voldoen aan dezelfde eisen.

De heer Schouffoer pleit ervoor om ook eens te kijken naar het lozen van antibiotica op het oppervlaktewater door intensieve veehouderijen.

09. Beantwoording schriftelijke vragen Natuur en PvdD inzake Gen X

Mevrouw Hoogerwerf merkt op de beantwoording van de schriftelijke vragen inzake Gen X teleurstellend te vinden. In de beantwoording wordt gesteld dat Delfland hierin geen rol en/of bevoegdheid heeft. Mevrouw Hoogerwerf denkt dat het niet vol te houden is dat het waterschap geen rol heeft in veilig drinkwater. Mevrouw Hoogerwerf doet een appel aan het dagelijks bestuur om een proactieve opstelling te kiezen in de discussie en de partners de hand te reiken om de lobby op te zoeken. Hoe staat het college hier tegenover?

Portefeuillehouder Van Olphen licht toe onlangs te hebben gesproken met Dunea. Dunea gaf aan dat het water waarin Gen X is aangetroffen in een ander waterschap zit. De portefeuillehouder ziet op dit moment geen specifieke rol weggelegd voor Delfland anders dan als onderdeel van bijvoorbeeld lobbyactiviteiten door de Unie.

Mevrouw Hoogerwerf merkt op te worstelen met de versnipperde verantwoordelijkheden.

De voorzitter vindt de zorgen van mevrouw Hoogerwerf terecht en geeft aan dat de nieuwe stoffen, waaronder Gen X, onderdeel zijn van de Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater, waarbij de waterschappen gezamenlijk aandacht vragen voor de vergunningverlening. Het voorzorgsprincipe is zeer belangrijk.

De heer Hofman is van mening dat alertheid geboden blijft.

Portefeuillehouder Van Olphen vult aan dat drinkwaterbedrijven hier zeer alert mee bezig zijn.

06 Rondvraag en sluiting

De heer Hofman merkt op te hebben begrepen van het stroomgebied Rijn-West dat een discussie wordt gevoerd over de vraag of de overige wateren betrokken moeten worden bij de KRW-lichamen. Hoe stelt Delfland zich hierin op?

De voorzitter antwoordt niet op de hoogte te zijn van een discussie over de overige wateren. Zodra het aan de orde is, zal de voorzitter de commissie informeren. Formeel is de opstelling van de waterschappen dat voor overige wateren een inspanningsverplichting geldt.

Mevrouw Alferink merkt op tijdens de Dutch Design Week in Eindhoven een stand te hebben bezocht over een onderzoek van de Unie van Waterschappen in samenwerking met een onderneming naar het destilleren van afbreekbare bioplastics uit afvalwater.

De voorzitter verwijst in dit verband naar agendapunt 05.01, de informatieve brief aan de VV betreffende Top 5 grondstoffen.

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter om 22.15 uur de vergadering.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de commissie Gezond, Schoon en Gezuiverd water d.d. 28 november 2017.

De Voorzitter,

De Secretaris,

I.J.A. ter Woorst

drs. P.J.R. Baeten